

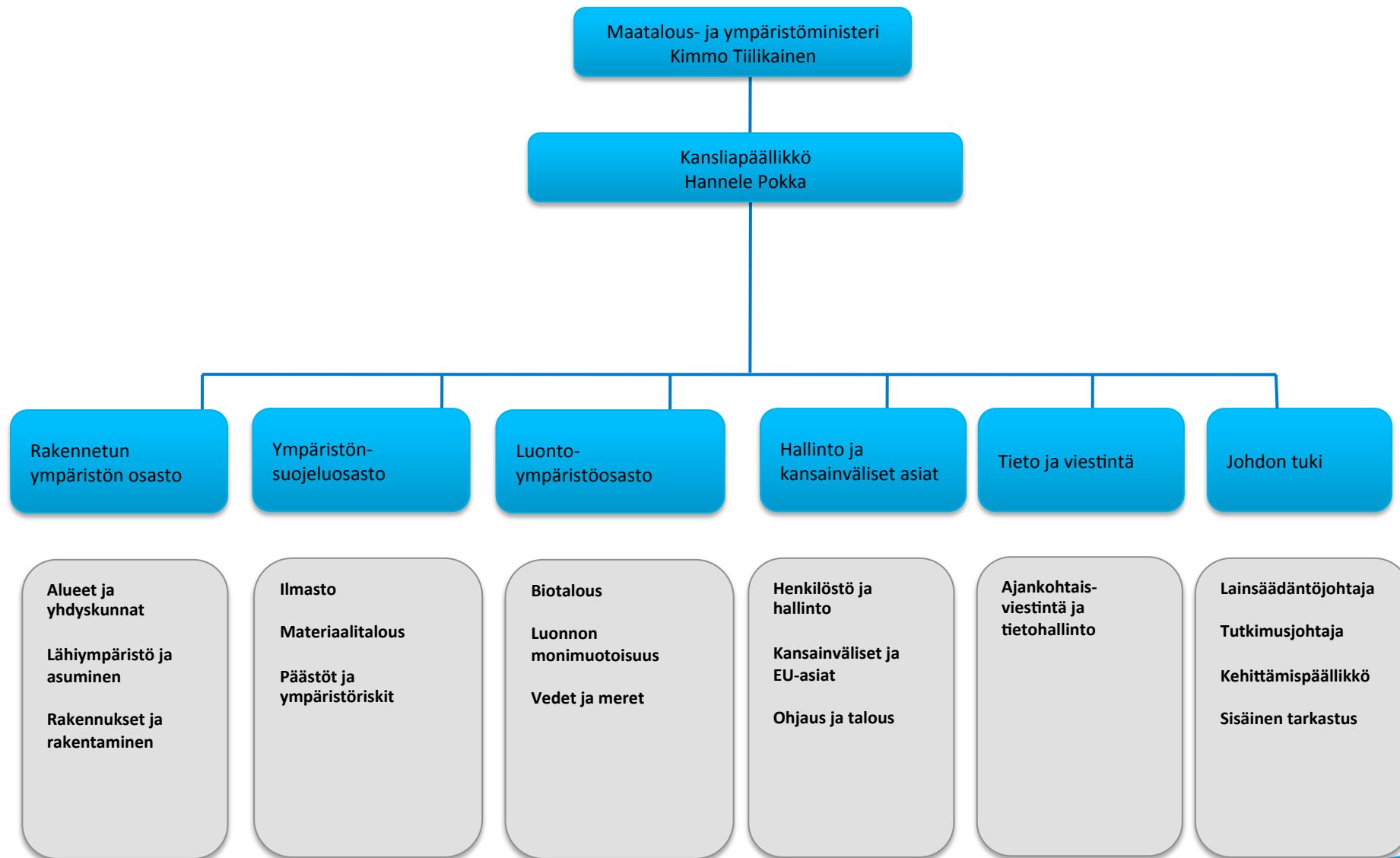

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

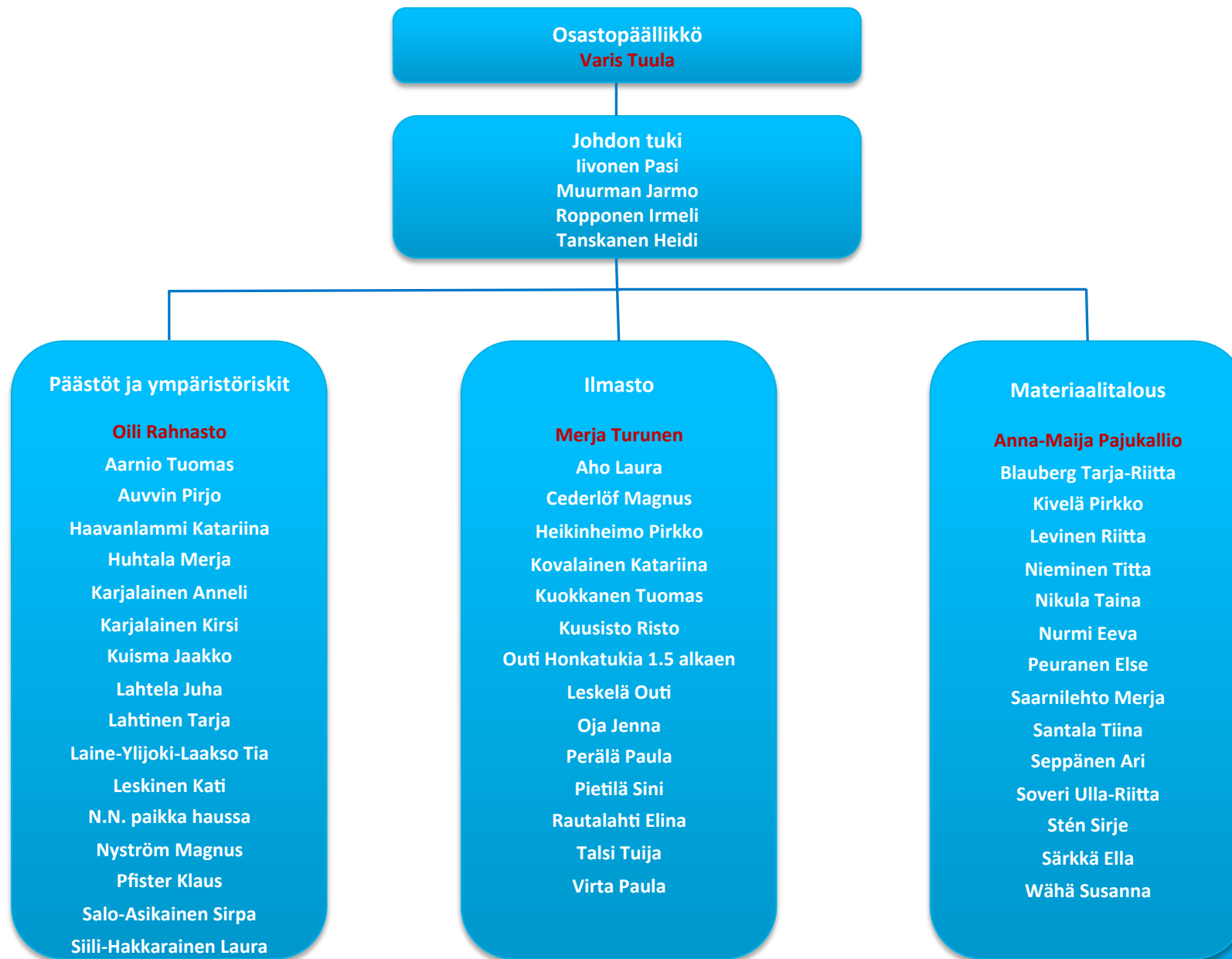
Ilmanlaadun mittaajapäivät YM:n ajankohtaiskatsaus Porvoo 26.4 – 27.4.2016

Tarja Lahtinen
Neuvotteleva virkamies

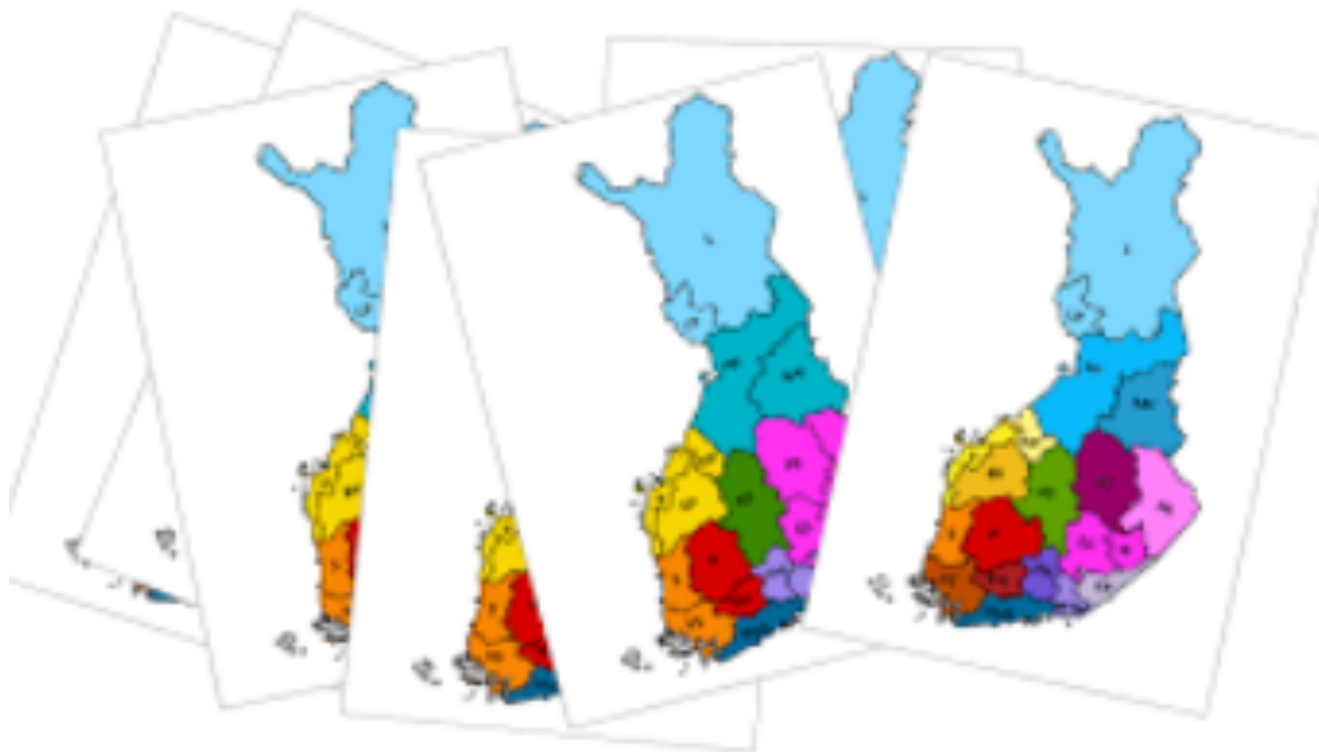
YM:n organisaatio 1.11.2015 alkaen

YSO:n organisaatio 20.4.2016

Aluehallinto uudistuu, kuntien tehtäviä karsitaan, lainsäädäntöä sujuvoitetaan...

Ilmanlaadun seuranta-aluejako?

Ilmanlaatudirektiivin 2008/50/EY puutteellinen täytäntöönpano Suomessa

- ✓ 30.6.2015 Euroopan komission tietopyyntö ns. PILOTTI
- ✓ Komissiolla 36 huomautusta
- ✓ YM vastaus 29.9.2015:
 - YSL:iin lisätään yhtenäisiä (integroituja) ilmansuojelusuunnitelmia koskeva säännös sekä säännökset valtioiden rajat ylittävstä ilman pilaantumisesta. Lisäksi poistetaan ns. NO₂-raja-arvopoikkeus. → ehdotus ollut lausunnolla
 - Ilmanlaatuasetuksen ja metalliasetuksen tietyt muutokset toteutetaan samalla, kun direktiivien 2004/107/EY ja 2008/50/EY liitteiden muuttamista koskeva komission direktiivi (EU) 2015/1480 pannaan täytäntöön.
- ✓ Lainsäädäntömuutokset kokonaisuutena voimaan 31.12.2016 mennessä.

YSL 145 §

Ilmansuojelusuunnitelma

- ✓ Jos ilman epäpuhtauksille 141 §:n nojalla säädetty raja-arvo ylittyy tai on vaarassa ylittyä, kunnan on laadittava keskipitkän tai pitkän aikavälin ilmansuojelusuunnitelma raja-arvon alittamiseksi ja raja-arvon ylityksen keston lyhentämiseksi. Ilmansuojelusuunnitelmaa ei tarvitse laatia, jos kyse on 148 §:ssä tarkoitetusta hengitettävillä hiukkasilla (PM10) säädettyjen raja-arvojen ylityksestä tai sen vaarasta. Harkintansa mukaan kunta voi laatia ilmansuojelusuunnitelman myös otsonin tavoitearvojen saavuttamiseksi.
- ✓ Ilmansuojelusuunnitelman tulee sisältää tiedot ilmanlaadun heikkenemisestä sekä liikenteeseen, **kotitalouksien puun pienpolttoon** ja muihin päästöjä aiheuttaviin toimintoihin kohdistuvat tarvittavat toimet ilmanlaadun parantamiseksi. Suunnitelmaan on sisällytettävä tarpeen mukaan myös toimia ilman epäpuhtauksille herkkien väestöryhmien suojelemiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmansuojelusuunnitelman sisällöstä.
- ✓ Jos useampi kuin yksi ilman epäpuhtauksille 141 §:n nojalla säädetty raja-arvo ylittyy tai on vaarassa ylittyä, kunnan on tarpeen mukaan laadittava kaikki kyseessä olevat raja-arvot huomioiva yhtenäinen ilmansuojelusuunnitelma.

YSL 211 a §(uusi)

Valtioiden rajat ylittävä ilman pilaantuminen

- ✓ Jos ilmanlaadusta ja sen parantamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/50/EY perustuva ilmanlaadun **varoituskynnys, raja- tai tavoitearvo tai pitkän aikavälin tavoite ylittyy** Suomessa tai Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa **merkittävän kaukokulkeuman vuoksi**, noudatetaan, mitä mainitun direktiivin 25 artiklassa säädetään valtioiden rajat ylittävästä ilman pilaantumisesta. **Ympäristöministeriö tekee yhteistyötä** muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja Euroopan komission kanssa mainitun direktiivin 25 artiklan 1—4 kohdan mukaisesti. Ympäristöministeriö pyrkii tekemään yhteistyötä Euroopan unioniin kuulumattomien valtioiden kanssa mainitun direktiivin 25 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Lisää komission havaitsemia puutteita

- ✓ Puuttuvat tai puutteelliset määritelmät: Taso, Ylitysmarginaali, Luonnollisista lähteistä peräisin olevat päästöosuudet, Ilma vs. ulkoilma 😊, Ilmanlaadun arviointi vs. seuranta, Kiinteät mittaukset vs. jatkuvat mittaukset jne.
- ✓ Keskimääräisen altistumisindikaattorin määrittelyssä käytettävien PM2,5 kaupunkitausta-asemien lukumäärävaatimus väärin säädetty po. ”taajamissa ja muilla yli 100 000 asukkaan kaupunkialueilla 1 asema/1 000 000 as”.
- ✓ Puuttuu säännös ”Näytteenottopisteitä tulee asettaa saarille, joilla se on tarpeen ihmisten terveyden suojelemiseksi sekä kasvillisuuden ja ekosysteemien suojelemiseksi asetettujen raja-arvojen arvioimiseksi”. 😊

Ja vielä lisää komission havaitsemia puutteita

- ✓ Puuttuu säännös ”**Näytteenottoa**ikkojen vähimmäismäärä kasvillisuuden suojelemiseksi asetettujen **kriittisten tasojen** noudattamisen arvioimiseksi muilla alueilla kuin taajamissa”.
 - Koko Suomen seuranta-alue
 - Sijointupaikkaa koskevat kriteerit: >20 km väestökeskittymistä
 - Vähimmäislukumäärät ILA liite 5 kohta III: 1 asema/20 000 km² tai 1 asema/40 000 km²
- ✓ Puuttuu säännös: ”Seuranta-alueilla ja taajamissa, joissa **otsonin pitkän aikavälin tavoitteet saavutetaan** on oltava **ainakin 1 mittausasema**, jos kiinteät mittausasemat ainoa tiedon lähde.”
 - Vähimmäislukumäärät säädetty ILA liitteen 5 kohdassa II, eikä vähimmäismäärää saa alittaa missään oloissa.

... komission havaitsemissa puutteissa...

- ✓ Vertailumenetelmät: Kansallinen säännös menee direktiivin säännöstä pidemmälle salliessaan, että **vertailumenetelmän puuttuessa voidaan käyttää kansallista standardimenetelmää tai ISO-standardimenetelmää** 😊.
- ✓ Alueet, joilla otsonin LTO saavutettu: Direktiivi (Art. 18) tähtää **ylläpitämään tasot**, joilla tavoitteet on saavutettu. Kansallinen säännös **keskittyy saavuttamaan nämä tavoitteet**, ja siten kyseinen asetuksen säännös ei koskisi sellaisia tilanteita, joissa nämä tavoitteet on jo saavutettu. 😊
- ✓ IS-suunnitelma: Kansallinen säännös määrittelee toimenpiteet, mutta **ei sisällä viittausta sellaisiin toimenpiteisiin, joita ei ole toistaiseksi suunniteltu, mutta joita on tutkittu**.
 - Ilmaus ”suunnitellut toimet” viittaa sekä toimiin jotka on suunniteltu toteutettavaksi pitkällä aikavälillä että toimiin, joita vielä tutkitaan ja jotka mahdollisesti toteutetaan pitkällä aikavälillä.

Komission direktiivi (EU) 2015/1480 ns. implementointidirektiivi

- ✓ Muutetaan ilmanlaatudirektiivin (2008/50/EY) ja metallidirektiivin (2004/107/EY) liitteitä
- ✓ Muutokset koskevat ilmanlaadun arvioinnissa käytettäviä vertailumenetelmiä, tietojen validointia ja näytteenotto-
paikkojen sijaintia
 - Vertailumenetelmät päivitetään uusiin EN-standardeihin
 - Näytteenottopaikkojen kriteereihin kosmeettisia muutoksia
 - Laadunvarmistus ja validointi useita muutoksia
- ✓ Saatettava voimaan kansallisesti 31.12.2016 mennessä

ILA liite 8 osio III

Laadunvarmistus ja validointi

- ✓ Vertailulaboratorio on akkreditoitu liitteessä 10 olevien vertailumenetelmien (vähintään epäpuhtaudet, joiden pitoisuudet ylittävät alemman arviointi-kynnyksen) osalta sellaisten **testaus- ja kalibrointilaboratorioita koskevien yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti**, joita koskeva viittaus on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevia vaatimuksia koskevan asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 9 kohdan mukaisesti; → Viittaus 17025 standardin mukaiseen akkreditointiin poistuu.

ILA liite 8 osio III

Ilmatieteen laitoksen näköt

- ✓ Kansallisen tason vertailututkimuksia varten vertailulaboratorion tulisi olla akkreditoitu myös asianmukaisen pätevyystestausta koskevan yhdenmukaistetun standardin mukaisesti;
- ✓ Kaikki 11 ja 12 §:n mukaiset [ilmanlaatuarviointeihin liittyvät] mittaukset ovat jäljitettävissä testaus- ja kalibrointilaboratorioita koskevissa yhdenmukaistetuissa standardeissa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti; → Viittaus 17025 standardin mukaiseen akkreditointiin poistuu.

ILA liite 8 osio III

Ilmatieteen laitoksen näkit

- ✓ Mittausverkoilla ja yksittäisillä mittausasemilla on [vakiintunut] laadunvarmistus- ja laadunvalvontajärjestelmä, joka sisältää kuvauksen säännöllisestä kunnossapidosta mittauslaitteiden **jatkuvan** tarkkuuden varmistamiseksi. **Kansallinen vertailulaboratorio tarkistaa laatu järjestelmän tarvittaessa ja vähintään joka viides vuosi;**
- ✓ **Vertailulaboratorio huolehtii siitä, että** laadunvarmistus- ja laadunvalvontamenettelyä sovelletaan myös **kansallisten tietojen kokoamisessa ja raportoinnissa;**
- ✓ Vertailulaboratorio huolehtii kansallisella tasolla vertailumenetelmien asianmukaisen käytön koordinoinnista ja vastaavuuden osoittamisesta silloin, kun kyseessä ei ole vertailumenetelmä;

ILA liite 8 osio III

Ilmatieteen laitoksen näköt

- ✓ Vertailulaboratorio osallistuu vähintään **joka kolmas vuosi** [komission yhteisen tutkimuskeskuksen järjestämiin] **unionin laajuisiin laadunvarmistusohjelmiin**. Jos vertailun tulokset ovat epätydyttävät, on laboratorion toteutettava riittävät **korjaavat toimet** seuraavaan vertailututkimukseen osallistuessaan. Korjaavista toimista on laadittava kertomus [yhteiselle tutkimuskeskukselle];
- ✓ Vertailulaboratorio [tukee] komission perustaman kansallisten vertailulaboratorioiden eurooppalaisen verkoston (AQUILA) työtä.

ILA liite 10 osio IV (uusi)

Testausraporttien vastavuoroinen hyväksyntä

- ✓ Kun osoitetaan, että laite täyttää vertailumenetelmien suorituskykyvaatimukset, [toimivaltaisten viranomaisten ja elinten] on **hyväksyttävä muissa jäsenvaltioissa julkaistut testiraportit** edellyttäen, että testilaboratoriot on akkreditoitu testaus- ja kalibrointilaboratorioita koskevien yhdenmukaisesti standardien mukaisesti.
- ✓ Yksityiskohtaisten testiraporttien ja kaikkien testitulosten on oltava muiden toimivaltaisten viranomaisten tai niiden nimettyjen elinten käytettävissä. Testiraporteilla on osoitettava, että **laitteet täyttävät kaikki suorituskykyvaatimukset**, myös silloin, kun ympäristöön tai sijaintiin liittyvät olosuhteet ovat ominaisia tietylle jäsenvaltiolle eivätkä vastaa niitä olosuhteita, joiden osalta laite on jo testattu ja tyyppihyväksytty toisessa jäsenvaltiossa.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

Seuraa meitä

@yministerio

/ymparistoministerio

Ministry of the
Environment of Finland